

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: 24-25/11 2015

Centralsjukhuset Karlstad
Sjukhus

Karlstad
Ort

Medicinkliniken, Hematologi
Klinik

Bengt Sallerfors.....
Inspektörer

Gradering

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer.
- D Flera allvarliga brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

STRUKTUR

A Verksamheten

Basrapportens text:

Centralsjukhuset i Karlstad har ett primärt upptagningsområde på cirka 180 000 invånare och för länsövergripande verksamheter cirka 275 000 invånare. De internmedicinska specialiteterna är organiserade i tre kliniker, en medicinklinik med 95 vårdplatser, (inkluderande en geriatrik) en njurklinik med 16 vårdplatser, en hjärt- och akutklinik med 47 vårdplatser. Därtill finns en neurologklinik med 48 vårdplatser, bland annat inkluderande strokeverksamhet. Vid Centralsjukhuset i Karlstad finns även en onkologisk och en klinisk fysiologisk klinik med nära samarbete med medicinska kliniken.

Det finns för närvarande 22 ST- läkare, alla är anställda vid medicinkliniken fram till uppnådd specialitet i allmän internmedicin. De senaste två åren har antalet ST-läkare närmast dubblerats.

Verksamheten är tillräckligt allsidig avseende patientsammansättning och sjukdomspanorama för att målbeskrivningens krav skall kunna uppfyllas. PCI verksamhet finns dygnet runt, liksom en fullständig scopiverksamhet och dialys.

Det finns skriftliga riktlinjer utfärdade av landstingets övergripande studierektor hur ST-utbildningen skall genomföras och utvärderas. Värmlands läns landsting har utarbetat övergripande uppdragsbeskrivningar avseende läkarnas specialiseringstjänstgöring. Dessa

inkluderar vårdgivardirektiv angående specialiseringstjänstgöring, ansvarsfördelning, riktlinjer för ST-läkare samt policy för handledning och introduktion.

Inspektör från Hematologi

Den hematologiska verksamheten är samlad med slutenvård, öppenvård, dagvård och administrativa utrymmen på ett våningsplan. Slutenvården omfattar tolv vårdplatser som till största delen beläggs med patienter med hematologiska sjukdomstillstånd. Disponibla platser beläggs med internmedicinska patienter. Den kliniska verksamheten omfattar de flesta hematologiska sjukdomstillstånd. Cytostatikabehandlingar kan ges alla veckans sju dagar. Autologa stamcellstransplantationer görs i Örebro och allogena i Stockholm. Båda patientgrupperna kan vårdas i Karlstad i samband med akuta försämringar. Patienter med maligna lymfom vårdas vid den onkologiska kliniken i Karlstad. Sjukhuset har en hematopatolog som ansvarar för diagnostiken. Ronder sker varje vecka och därtill tas kontakter regelbundet i den löpande kliniska verksamheten. Erforderliga stödfunktioner finns från röntgen, diagnostiska laboratorier och transfusionsmedicin. Patientsammansättning och sjukdomspanorama är tillsammans med planerade sidutbildningar tillräcklig för att målbeskrivningens krav ska kunna uppfyllas.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☐
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Basrapportens text:

Samtliga handledare är specialister i allmän internmedicin plus ytterligare en medicinsk specialitet. Alla handledare har genomgått handledarutbildning. Specialistkompetent studierektor finns, utan specificerad tid för uppdraget, som också samverkar med landstingets övergripande studierektor. Kompetens för instruktion och handledning är god. Inom vissa sektioner föreligger enstaka vakanser avseende specialister. Kliniken har fått många sökande till sina ST-tjänster. Det finns fem disputerade läkare, vilka kan fungera som vetenskapliga handledare.

Inspektör från Hematologi

Vid kliniken finns två specialister i hematologi. Den tredje specialisttjänsten, tidigare besatt, är för närvarande vakant. Formell hematologisk beredskapsorganisation saknas. Det finns fyra ST-läkare som ska bli dubbelspecialister i internmedicin och hematologi. Tre av dessa är nyligen färdiga eller inom kort färdiga specialister i internmedicin. Handledarna är specialister i hematologi och har genomgått handledarutbildning.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☒
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

C Lokaler och utrustning

Basrapportens text:

Utrustningen för diagnostik och behandling är adekvat. Kliniken har generellt stora och ändamålsenliga lokaler. Samtliga ST-läkare har tillgång till egen fast arbetsplats med dator. Det finns god tillgång till medicinsk och vetenskaplig information. Sjukhuset tillhandahåller uppdaterade adekvata behandlingsrutiner via nätet.

Inspektör från Hematologi

Lokalerna för hematologi är mycket väl samlade och inrymda på ett våningsplan i en relativt nybyggd fastighet.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☐
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Basrapportens text:

De landstingsövergripande direktiven angående specialiseringstjänstgöring, är i varierande utsträckning nedbrutna till lokala skriftliga tillämpningsrutiner på kliniken. Arbete pågår för att förbättra introduktionen till nyanställda läkare. Samtliga ST-läkare har skriftliga individuella utbildningsprogram med varierande utformning. Målbeskrivningen för specialiteten är väl känd och tillämpas i utformningen av utbildningsprogrammen. Målsättningen är att samtliga ST-läkare skall uppnå dubbelspecialisering i allmän internmedicin plus ytterligare en basspecialitet. Verksamhetschefen erbjuder utvecklingssamtal med ST-läkarna årligen.

Hela tjänstgöringen inklusive sidutbildningarna fram till specialistkompetens i allmän internmedicin kan genomföras på sjukhuset. Det finns ingen fastställd struktur för mottagningsverksamheten för ST-läkarna och variationer föreligger beträffande hur mycket mottagningserfarenhet ST-läkaren får under sin ST-utbildning.

Jourverksamheten omfattar 25-30% av årsarbetstiden.

Inspektör från Hematologi

Tre ST-läkare har påbörjat eller står i begrepp att påbörja sin hematologiutbildning. Samtliga har skriftliga utbildningsplaner. Redan under utbildningen i internmedicin har läkarna haft en tillhörighet till hematologisektionen och en tämligen omfattande hematologisk mottagningsverksamhet. Den fortsatta utbildningen innehåller tjänstgöring vid Karlstads hematologiska verksamhet omfattande såväl, avdelning, dagvård och mottagning med ansvar för egna patienter under handledning. Tolv månaders sidutbildning planeras i samråd med ST-läkarna vid regionsjukhus. Denna avses omfatta tjänstgöring vid hematologiklinik inkluderande bl.a. stamcellstransplantationer, vid diagnostiskt hematologiskt laboratorium och vid transfusionsenhet.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☒
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

E Handledning och uppföljning

Varje ST-läkare har en personlig handledare och en individuell utbildningsplan. Ett fåtal av ST-läkarna dokumenterar sina handledarsamtal regelbundet. Tid för handledning är avsatt 30 minuter per vecka, men utnyttjandegraden varierar. Det finns inte någon enhetlig struktur för upplägget av handledarsamtalen. ST-kollegium för bedömning av ST-läkarnas kompetens genomförs en gång per termin.

Inspektör från Hematologi

Handledning sker vid återkommande och planerade möten mellan handledaren och ST-läkaren. Utvärdering genomförs i enlighet med målbeskrivningen. Tillgång till instruktioner för det dagliga arbetet är god. Samarbetet med alla yrkeskategorier är välfungerande och det finns ett gott utbildningsklimat.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☒
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

F Teoretisk utbildning

Internutbildningen omfattar som regel två timmar per vecka, varav en riktas speciellt till ST-läkarna. Remissgenomgångar genomförs inom vissa sektioner. Kliniken har en generös inställning till deltagande i externa kurser och konferenser. Det finns ingen plan hur tiden för självstudier kan utformas.

Inspektör från Hematologi

I utbildningsplanerna ingår deltagande i kurser, konferenser och regionmöten. Målsättningen är att ST-läkarna ska beredas utrymmer för fyra timmars självstudier per månad.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☒
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Det finns landstingsövergripande kursprogram för att uppnå kompetens inom medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete. Den sammanlagda tidsåtgången anges till cirka 10 veckor för kurs och skriftligt arbete.

Uppnådd kompetens bedöms och återkopplas inte systematiskt inom verksamheten.

Övergripande plan för kvalitetsprojekt saknas.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☒
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Det finns landstingsövergripande kursprogram för kompetensområdena kommunikation och ledarskap.Handledning och uppföljning sker inom ramen för det dagliga kliniska arbetet.

Återkoppling sker inte systematiskt.

ST-läkarna ges möjlighet att undervisa och handleda AT-läkare och läkarstudenter. Det finns ingen ledarskaps-ST eller motsvarande.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☒
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

Styrkor

- Centralsjukhuset i Karlstad erbjuder en allsidig internmedicinsk utbildning för ST-läkare. Verksamheten innehåller ett brett internmedicinskt patientunderlag med ett heltäckande sjukdomspanorama.
- Man har en tydlig ambition att erbjuda en bred internmedicinsk kompetens hos samtliga ST-läkare och merparten av ST-läkarna har också för avsikt att bli dubbelspecialister
- Sjukhuset är välutrustat med god tillgång laboratorieservice och röntgen samt PCI verksamhet dygnet runt. Det finns en onkologisk klinik med tillhörande strålterapi.
- Kliniken har en generös inställning till deltagande i externa kurser och konferenser
- Det finns landstingsövergripande kurser gemensam för ST-läkare och handledare
- Målmedveten och framgångsrik rekrytering av ST-läkare
- Det finns tillgång till specialister inom samtliga medicinska specialiteter
- Det finns en tydlig samsyn mellan ST-läkare -klinikledning, studierektor och handledare när det gäller förbättringsområden.
- Instruktionen när det gäller medicinsk färdighet är välfungerande.
- Kliniken präglas av ett positivt utbildningsklimat och en god stämning
- Andelen jourer för ST-läkarna är väl avvägd
- Föredömliga och ändamålsenliga lokaler
- God tillgång till intern och extern utbildning

Inspektör från Hematologi

- Den hematologiska verksamheten är mycket väl samlad och inrymd på ett tämligen nybyggt våningsplan
- Planering för dubbelspecialitet påbörjas under utbildning i internmedicin med hematologisk mottagning under handledning
- Det finns tillgång till hematopatolog vid sjukhuset med utarbetade former för regelbundet kunskapsutbyte
- Utbildningsklimatet är gott och ST-läkarna får trots bristen på specialister instruktioner och handledning.

Svagheter

- Uppföljning och dokumentation av kompetensutvecklingen behöver förbättras och omfatta alla ST-läkare
- ST-läkarna utför ej någon konsekvent självskattning av sin kompetens
- Landstingets gemensamma dokument angående ST-utbildningen, är otillräckligt omsatta till lokala tillämpningar
- Det saknas en aktuell uppdragsbeskrivning på kliniknivå för studierektor där uppdraget och omfattningen tydliggörs
- ST-läkarna deltar ej konsekvent i mottagningsverksamheten utanför sin egen

kommande andra specialitet. Detta innebär att ST-läkarna får alldeles för liten mottagningserfarenhet och missar däremot inblick och kunskap om bredden i sjukdomspanoramata när det gäller öppenvårdsklientelet.

- Konstruktiv kritik och återkoppling användes i alltför liten utsträckning i utbildningen
- Etablerade och överenskomna metoder för att följa ST-läkarnas utveckling såsom medsittning eller handledning under mottagning/rondgående saknas
- Struktur för självstudier saknas
- Den teoretiska utbildningen riktad till ST-läkare utnyttjas bristfälligt
- Handledningens innehåll, omfattning och regelbundenhet varierar

Inspektör från Hematologi

- Antalet specialistläkare är otillräckligt
- ST-läkarnas erfarenhet av maligna lymfom är begränsad eftersom dessa patienter sköts vid sjukhusets onkologklinik

Förbättringspotential

- Utarbeta ett introduktionsprogram förslagsvis inom ramen för en ST-läkares kvalitetsarbete.
- Uppföljningen av de internmedicinska kunskaperna bör struktureras exempelvis genom införande av checklista/loggbok som följer målbeskrivningen
- Mottagningsstrukturen behöver optimeras så att samtliga ST-läkare i samråd med sina handledare får tillräcklig erfarenhet och kunskaper om det polikliniska utredningspanoramata inom samtliga internmedicinska grenar
- Möjligheterna till självstudier bör struktureras, exempelvis genom inläsning i anslutning till egen handläggning av ett aktuellt remissfall
- Både positiv och negativ feedback skall ses som en naturlig återkoppling i handledningen och det dagliga arbetet.
- Tillämpning av kunskaper efter genomgångna kurser i vetenskap, kvalitetsarbete liksom ledarskap och kommunikation kan följas upp och systematiseras tydligare i det dagliga kliniska arbetet
- Formerna för den interna teoretiska utbildningen behöver ses över

Inspektör från Hematologi

- Planera sidoutbildningarna i nära samverkan med regionsjukhuset
- Säkerställ tillräcklig specialistbemanning
- Erbjud kompetensutveckling för maligna lymfom inom ramen för sidoutbildningarna